

Prof. Dr. Erdoğan Kumcu için Kurumsal ve Kişisel Mesajlar **Institutional and Personal Tributes to Prof. Dr. Erdoğan Kumcu**

İstanbul Üniversitesi
Istanbul University

Bizim kültürümüzde vefatından sonra da hayırla anılmak ve iyiliğin kıymetini bilmek, değer verilen konulardır. Erken sayılabilecek bir zamanda, 2004'te aramızdan ayrılan İşletme Fakültemizin eski öğretim üyelerinden merhum Prof. Dr. Erdoğan Kumcu, hayırla yadedilecek işler yapan ve iyilikleriyle anılan hocalarımızdan biridir. Bu nedenle, İstanbul Üniversitesi İşletme Fakültesi Dergisi'nin son sayısının "Erdoğan Kumcu" Hoca'ya ithaf edilmesi, takdire değer bir davranış olarak değerlendirilmelidir.

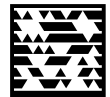
Kendisini ilk kez 1980'lerin başlarında katıldığı "araştırma yöntemleri" dersinde tanıdığım Erdoğan Hoca, akademik kariyerini sonraki yıllarda ABD'de sürdürmüş olmakla birlikte, Fakültemizle ve Türkiye'mizle bağlantısını her zaman canlı ve diri tutmuştur. Bu bağlamda, 1990'lı yıllardan itibaren uygulanan İstanbul Üniversitemiz ile Ball State Üniversitesi arasındaki öğretim üyesi ve öğrenci değişim programı, Erdoğan Hoca'nın öncülük ve koordinasyonu ile gerçekleştirilen son derece verimli bir çalışma olmuştur. Söz konusu mübadele programı çerçevesinde, İşletme Fakültemizden çok sayıda öğretim elemanı ve öğrenci, Ball State Üniversitesinde çalışma ve eğitim olanağı bulmuştur. Uluslararası ilişkiler ve işbirliğinin gittikçe önem kazandığı bir süreçte, söz konusu program Üniversitemize son derece değerli katkılar sağlamıştır.

Erdoğan Hoca'nın işbirliği ve katkılarının, sadece Üniversitemiz ve İşletme Fakültemizle sınırlı kalmayıp üniversite ve iş hayatından özel ve tüzel kişilerle gerçekleştirilen işbirliği projelerini de kapsamı da, belirtilmesi gereken bir husustur. Erdoğan Hoca'nın çok sayıda tanıdığı halen aramızda bulunan bilgi, birikim ve imkanlarını paylaşma konusundaki cömertliğinin bir göstergesi olan bu faaliyetlerinin de hayırla yadedilmeye değer olduğu kanısındayım.

İstanbul Üniversitesi camiasına bağlılığından onur duyduğumuz iyi insan ve değerli bilim adamı merhum Prof. Dr. Erdoğan Kumcu'ya Allah'tan rahmet, saygıdeğer ailesi ve sevenlerine sağlıklı ve uzun ömürler diliyorum.

Saygılarımla,

Prof. Dr. Ahmet Cevat Acar
Rektör Yardımcısı / Vice Rector
İstanbul Üniversitesi / Istanbul University

Ball State University

On behalf of everyone at Ball State University, it's my pleasure to write this tribute to Professor Erdogan Kumcu for the *Istanbul University Journal of the School of Business Administration*. Professor Kumcu spent the last 21 years of his life as a Ball State faculty member, and his influence is still felt on our campus, more than six years after his death.

Professor Kumcu was a valued professor in our Miller College of Business, and his specialty—the role of marketing in socioeconomic development—led many of our students to seriously consider marketing in a global context for the first time. His commitment to international relations was reflected in many ways that led to the Ball State University of today, one that is welcoming increasing numbers of international students and faculty and offering more opportunities for our students to study abroad.

Professor Kumcu's international worldview is reflected in the instrumental role he played in developing our European Studies program. This interdisciplinary minor considers issues faced by Europe from political, social, economic, cultural, and geographic perspectives. Professor Kumcu also was the first director of Ball State's Global Media Network, which we created in 2003 as a consortium of universities, embassies, and other partners around the world. That network provides nontraditional learning experiences using digital information technology, Internet communication, and video conferencing. Ball State currently has 41 Global Media Network partners on six continents, including Istanbul University, where Professor Kumcu earned both his bachelor's and doctoral degrees.

Professor Kumcu was often recognized for his scholarship, both on this university's campus and nationally. He earned the Ball State Outstanding Faculty Service Award and was the recipient of the prestigious Leavey Award from the Freedoms Foundation in Valley Forge, Pennsylvania, which honors excellence in private enterprise education.

In recognition of Professor Kumcu's numerous contributions to the Ball State campus, his wife, Emine, established a memorial fund in his name to support international development. That fund provides financial support to an academic exchange and professional development program between Istanbul University and Ball State University. It brings junior business faculty members of Istanbul University to Ball State and provides for Istanbul University students to study for master's degrees at our Miller College of Business. One of the highlights of my trip to central Turkey earlier this year was when Emine and I met the president of Istanbul University and the many faculty there who had benefitted from the fund.

Professor Kumcu was a dedicated scholar and an extraordinary role model to his faculty colleagues and his students. He had a strong and clear vision for providing international experiences to those faculty and students, and we at Ball State University are forever grateful for his commitment.

Sincerely,

A handwritten signature in cursive script, reading "Jo Ann Gora".

Jo Ann M. Gora, Ph.D.
President
Ball State University

**İstanbul Üniversitesi İşletme Fakültesi
Istanbul University School of Business Administration**

Bilim, insanın yaptığı ve ürettiği en yüce şeylerden biridir. Öyle yüce bir şeydir ki, yaratıcı öğretmeyi, aktarmayı, sindirmeyi ve özümsemeyi hedefler. Bilim son derece naziktir ve ister istemez yolunda olmayanlara kapısı kapalıdır. Pek ama pek özel, insan soyunda seyrek rastlanan bir yönelim gerektirir.

Üniversitenin misyonu içerisinde yani kültür aktarımı, meslek eğitimi ve bilimsel araştırma ve yeni bilim adamlarının yetiştirilmesi yolunda, ışık olmaya çalışmış bulunan E. Kumcu'nun erdemi, bilimi istemek olmuştur. Düşün adamı olduğu kadar gönül adamı da olan E. Kumcu, bilim hayatına sınır tanımaksızın, akademik kariyeri süresince görev yaptığı her iki kurum ile de bağıni korumaya ve bu kurumlara katkıda bulunmaya özen göstererek çalıştı. Bilimin dürtüsü ve gözetimi altındaki bu özgün yeteneğe sahip hocalardan olan meslektaşımız ne yazık ki artık aramızda yok. Vefatına dek sürdürdüğü çabalar ve tercihleri nedeniyle kendisini bir "düşün sanatçısı" olarak nitelendirmek, sanıyorum yerinde olacak. Kumcu, tüm meslek hayatını, insani yüceliklere erişmeye çalışarak zenginleştirdi. Zannediyorum ki, bütün emeli, dingin havuzlara taş parçacıkları atan bir hoca olmayı istemekten ibaretti.

Kendisinin bu isteğinden daha büyük, daha önemli bir uğraş ve bizlere düşen son görev, hüznün verici bir hatırayı sahiplenmektir ki bu, belki de yeni bilim kuşaklarına aktaracağımız en önemli değerimiz olacaktır.

Prof. Dr. Erdal Tekarslan

Dekan / Dean

İşletme Fakültesi / School of Business Administration

İstanbul Üniversitesi / Istanbul University

Ball State University Miller College of Business

Five years ago the Miller College of Business lost a true scholar. For many Ball State faculty, Erdogan was a friend and mentor. He began his work in the late 80's when the college established its first International Committee. From the outset, Erdogan was dedicated to insuring that students be exposed to the global issues that would be affecting all of us.

One of his great accomplishments was as director of the campus wide Europe Year program in 1992. He approached this task with a zeal that made the program an outstanding success. But then everything he worked on was approached with the same attitude.

For 20 years he was highly involved in the design of the college's International Business curriculum and helped plan and organize numerous international programs and events. Most significantly, he created a vision of closer ties between Americans and his beloved Turkey and worked tirelessly to establish a formal agreement between Ball State University and Istanbul University. He grew this relationship from an initial faculty exchange to regular field studies for both undergraduate and graduate students. In 2001, he brought 21 faculty and staff from BSU to visit Turkey. They returned with new knowledge about Turkey that continues to influence their teaching and research. Many of these people are present here today and are now voices for strong international ties both to Turkey and other countries. These efforts continue. Through his family's generosity we have a scholarship to bring Turkish graduate students to Ball State.

Erdogan was model professor. He published many papers and was instrumental in the creation and operation of the International Society of Marketing and Development. He was involved in countless professional activities which advanced the cause of international relations and business. He was involved with faculty from across campus in creating interdisciplinary international programs such as the European Studies Program housed in the Political Science Department.

He was tireless in his effort to create a great curriculum. His desire was to see all students get the best possible education and it will be hard to match his quest for our students to discover things international.

Professor Rajib Sanyal
Dean
Miller College of Business
Ball State University

A Tribute to Erdoğan Kumcu by Professor Ray Montagno

While others will write of Erdoğan's professional accomplishments, those of us who knew Erdoğan well have lost more; we have lost a wonderful and loyal friend. He and his family have become part of our lives. They shared generously with everyone they met and never expected anything in return. A personal story will illustrate this. Erdoğan and his wife, Emine, maintained a large stock of furniture and household items for international students in their garage. When my son and his wife moved back to Muncie after the birth of their first child, Erdoğan and Emine invited them over to pick out anything they needed to furnish their campus apartment. Many others have benefited from their generosity, as well.

My own personal love of the study of international business came from working with Erdoğan early in my academic career. He introduced Ball State, and me personally, to the wonderful country of Turkey. I have had the privilege of working with numerous Turkish faculty and graduate students who have enriched my life.

His friends and colleagues have been inspired by Erdoğan's curiosity and sense of adventure. Anyone who traveled with him got an experience beyond being a tourist. He loved learning and shared that joy with others around him.

We are thankful for the gift of Erdoğan's life among us and the lasting legacy of his friendship.

Professor Ray Montagno

Chair of the Department of Marketing and Management
Ball State University

Prof. Dr. Kemal Kurtuluş'un Mesajı

Prof. Dr. Erdoğan Kumcu'yu 70'li yıllardan tanımaktayım. 1973 yılında aldığı Pazarlama ve özellikle de 1974 yılında aldığı Pazarlama Araştırmaları derslerinde kendisini çok yakından tanıma fırsatını buldum. Özellikle araştırma dersindeki üstün başarısı herkesin dikkatini kendisinin üzerine çekmişti. Daha sonraki yıllarda, pazarlama kürsüsünün bir akademisyeni ve çok yakın arkadaşım ve dostum olarak Erdoğan Kumcu'yu daha da yakından tanıma fırsatım oldu. Erdoğan Kumcu, üstün yeteneği, çalışma azmi ve kararlılığıyla, sorumluluk aldığı her konuda başarılı oldu. Pazarlama dergisi, harp akademileri, macro marketing grubu ve Ball State Uluslararası ilişkiler yöneticiliğini çok büyük bir başarı ile altından kalktığı işlere örnek olarak verebiliriz.

Erdoğan Kumcu'yu bende ayrıcalıklı kılan ilk önemli anısı, 1974 yılındaki pazarlama araştırmaları dersinde hiç kimsenin çözemediği bir problemi kolayca çözmüş olması idi. Bu benim için Erdoğan Kumcu'nun ne kadar farklı ve dikkat çekici bir kişi olduğunu anlamamı sağlayan ilk olaydı. Daha sonra kendisini daha yakından tanıdıkça, bu tür olaylara sıkça şahit oldum. Erdoğan Kumcu'nun bir başka önemli özelliği, her zaman ve her koşuldaki ilkeli kişiliğiydi. İlkelerinden hiçbir koşulda taviz vermedi. Bu benim Erdoğan Kumcu'ya olan sevgi ve saygımı pekiştirdi. Her yerde ve her koşulda; Türkiye, Almanya ve Amerika'daki çeşitli olaylarda ilkeli duruşlarını gözlemledim ve buna her zaman çok büyük saygı duydum.

Aile hayatında da Erdoğan Kumcu övgüye değer bir insandı. O'nun en büyük şanslarından biri Emine Kumcu gibi bir eşe ve Aslı ve Aylin gibi çok değerli iki çocuğa sahip olmasıydı. Emine ve Erdoğan sürekli olarak birbirini tamamlayan ve birbirine destek veren bir ekip olmayı hep başarmıştır. Bu duygularla Erdoğan Kumcu'nun anısı önünde eğilirken, Emine Kumcu'nun kişiliğine ve yaptıklarına büyük saygı duyduğumu belirtmek isterim.

Prof. Dr. Kemal Kurtuluş

Pazarlama Anabilim Dalı Başkanı / Chair of the Department of Marketing
İşletme Fakültesi / School of Business Administration
İstanbul Üniversitesi / Istanbul University

Prof. Dr. M. Erdal Balaban'ın Mesajı

Fakültemizde öğretim üyeliği yapmış olan Sevgili Erdoğan Kumcu'yu, Üniversitemiz ile Ball State Üniversitesi (BSU) arasında öğrenci ve öğretim üyesi değişim programlarını başlatmış bir Pazarlama Profesörü olarak tanırdım. Bu programlar çerçevesinde 2001 yılında gittiğim Ball State Üniversitesinde kendisini daha yakından tanıma fırsatını buldum. Şahsını tanıdıktan sonra üniversiteye ve üniversiteler arası ilişkiler konusuna bakış açımın değiştiğini söyleyebilirim. Bu duygu ve düşüncelerimi yazımın takip eden bölümünde açıklamaya çalışacağım.

2001 yılında Dekanımız Prof. Dr. Hayri Ülgen Hocamızın yönlendirmesi ile Ball State Üniversitesi ve İstanbul Üniversitesi arasındaki centilmenlik anlaşması çerçevesinde işleyen değişim programından yararlanmak üzere Ball State Üniversitesine gittim. Erdoğan Kumcu Hoca'mızı yakından tanıma fırsatını elde edişim, işte BSU'de misafir değişim profesörü olarak bulunduğum bu döneme denk düşer. Erdoğan Hoca'mızın ailemin hayatında yarattığı olumlu değişimlere burada değinmeyecek olmakla birlikte, kendisini unutamadığımızı ve bizde oldukça derin izler bıraktığını ifade etmeden geçemeyeceğim.

Kendisini ilk tanıdığımda en çok dikkatimi çeken kuralcı davranışları ve inandığı prensiplerinden taviz vermeyişi idi. O vakitler, bu tercih ve eğilimleri ile Erdoğan Hocamızın her ne kadar bizlerin Türkiye'deki yaşam alışkanlıklarına kıyasla önemli ölçüde farklılık gösteren bir profil çizdiğini düşündüysem de, zaman içinde kendisinin tam da bu özellikleri sayesinde bir eğitim elçisi olarak ne kadar faydalı olduğunun farkına vardım. Yaptıklarını görmem, öğrencilerimin geleceklere konusundaki sorumluluk anlayışımı da değiştirmiş ve benim için önemli bir ders olmuştur.

Ball State Üniversitesinde bulunduğum süre içerisinde, öğrencilere olan desteklerine bizzat ve yakından şahit oldum. Eğitim ve araştırma faaliyetlerindeki katkılarının yanında, orada bulunan öğrenci ve öğretim üyelerine sevgisini de sunmuş ve O'nu yakından tanıyanların derin sevgisini kazanmıştır. İki üniversitenin değişim programlarına öncülük etmiş ve öğrencilerimizin sorunlarında her zaman yanlarında olmuştur. Ayrıca öğrencilerin üniversiteye ilk geldiklerinde deneyimledikleri uyum sağlama süreçlerinde de desteklerini esirgememiş, misafir öğretim üyeleri ve öğrencilerin gerçek anlamda dostu olmuştur. Türkiye'den Amerika'ya gidenler kadar Türkiye'ye ziyaretlerde bulunan BSU öğretim üyeleri ve öğrencilerinin de dostu olmuş; her iki ülkedeki öğrencilerin eğitim ve öğretim çabalarına önemli katkılar sağlamıştır. Özellikle 2003 yıllarında kıtalar arasındaki video konferans projesinin direktörü olarak (Global Media Network-GMN) İstanbul Üniversitesini de projenin tarafları arasına dahil ederek ortak programların gerçekleştirilmesine öncülük etmiş olması hatırlatmaya değer katkılarındandır.

Kendisini erken yaşta yitirmemiz Amerikalı meslektaşlarımızın da gönlünde derin yaralar açmıştır. Adının Ball State Üniversitesi İşletme Okulunun salonlarından birine verilmiş olması da bilimsel çalışmalarının sunduğu kıymet ve üniversiteye uluslararası boyutta verdiği değerli hizmetlerinin bir kanıtıdır.

O'nu meslek hayatının en verimli döneminde iken kaybetmemiz hepimizde derin bir acı bırakmıştır. Kendisinin rahat uyuyabilmesi için, kurulmasında ve yapılandırılmasında liderlik ettiği üniversiteler arası ilişkilerimizin sorumluluğunu, bıraktığı yerden devralarak, kurumsal düzeyde devam ettirmemiz gerektiğini düşünüyorum.

Erdoğan Kumcu'nun gönlündeki insan sevgisini en az kendisi kadar yoğun taşıyan ve tüm çevrelerine cömertçe yansıtan sevgili eşi Emine Kumcu ve kızları Aslı ve Aylin, Hoca'mızın vefatı sonrasında kendisi adına oluşturdukları Erdoğan Kumcu Fonu ile değişim programlarına katılan öğrencilerimize burs imkanı sağlamakta ve böylelikle kendisinin

öğrenci dostluğunu, eğitim gönüllülüğünü ve insan sevgisinden beslenen fedakarlıklarını devam ettirmektedirler. Bizlere düşen görev de Erdoğan Kumcu'nun hayatta iken başlattığı, güçlendirdiği iki üniversite arasındaki ilişkileri sürdürmek ve daha da ileriye taşımak olmalıdır.

İnsan gibi insan tanımına uygun Merhum Erdoğan Kumcu'yu özlüyoruz, yolu Muncie ve İndinapolis'den geçen her Türk gibi biz de Balaban Ailesi olarak onu gönlümüzde yaşatıyoruz. Ruhu şad olsun.

Prof. Dr. M. Erdal Balaban

Sayısal Yöntemler Anabilim Dalı / Department of Quantitative Methods
İşletme Fakültesi / School of Business Administration
İstanbul Üniversitesi / Istanbul University

Erdoğan Kumcu Tribute by Professor Lucinda L. Van Alst

I had the pleasure of working with Dr. Erdogan Kumcu for many years at Ball State University even though he was part of the Marketing Department and I was a member of the Department of Accounting. The impact he made on my life, both professional and personal, was tremendous. In fact, my first trip abroad, outside of Canada and Mexico, was to Turkey at his urging. He had started a business field study to Turkey and encouraged me to participate as the faculty advisor. Dr. Kumcu helped me make the arrangements—actually, he did most of the work—and then he managed to be in Istanbul during the field trip to make sure everything turned out well for me and my students. I made three more trips to Turkey and each time Dr. Kumcu was there to help with the organizational work here in Muncie and again in Istanbul. He accompanied me and several other faculty members and professional staff on the last trip I made to Istanbul and several other sites in the western part of Anatolia. He wanted to show us his home country and help us understand its people and its businesses. Dr. Kumcu was also there to help us celebrate our time together with a lot of good meals and good times. Due to Dr. Kumcu's introductions, I now regard many of the Istanbul University Deans and faculty members as friends, even though it has been several years since my last trip to Istanbul. He also introduced me to his faculty members and his friends outside of the University setting. Each one welcomed me as though I was part of Dr. Kumcu's family.

Dr. Kumcu also encouraged my scholarship. He opened my eyes to global opportunities in that area. Although we weren't able to do joint research, I am confident that we would have done so had he remained well.

I think of Dr. Kumcu and his lovely family a lot. I miss seeing him and learning about his new ideas, because he was always full of new ideas, new things he wanted to accomplish. When I travel about the world, I think of the door he opened for me to be able to do so. Thank you, Erdogan.

Professor Lucinda L. Van Alst

Chair of the Department of Accounting
Miller College
Ball State University

Prof. Dr. Enar A. Tunç'un Mesajı

Sayın Prof. Dr. Erdoğan Kumcu anısına yayımlanan derginizin bu sayısı için kendisi hakkında bir yazı yazma teklifi aldığımda çok duygulandım. Aramızdan çok erken ayrılmasının üzerinden 6 yıla aşkın bir süre geçmesine rağmen, her fırsatta bir vesile ile kendisini anmadığım gün olmadı. Çünkü hayatıma her yönden bir şekilde etkisi oldu.

Birincisi, bana ve aileme sunduğu yakınlığı ve arkadaşlığı başka hiç kimseden görmedim. 1987 yılının Ağustos ayında ailem ile Muncie, İndiana'ya ilk vardığımızda, daha birbirimizi tanımadığımız halde eşi Emine Hanım'la beraber evlerini bize açtılar ve bize çok yardımcı oldular. Kızları Aslı ve Aylin bizim kızlarımız ile arkadaş oldular, onlara ablalık yaptılar. Her pazar günü ailece bir Meksika restoranında yemekler, her kış ailece kayak yapmak için Michigan eyaletine seyahatler ve daha nice beraberlikler Muncie'de 16 yılımızın nasıl geçtiğini bize hissettirmediler. Ben de elimden geldiği kadar aynı şefkat ve arkadaşlığı başkalarına göstermeye çalışarak Erdoğan'a olan borcumu ödemeye çalışıyorum.

1987 yılında Ball State Üniversitesinde yardımcı doçent olarak akademik kariyerime başlamamın önemli nedenlerinden birinin, Erdoğan'ın bir Türk olarak benden önce orada gösterdiği başarı olduğunu çok daha sonra fark ettim. Bana sadece bir arkadaş olarak değil, akademik ağabey olarak ilk yıllarımda paha biçilmez dersler verdi. Hakemli bir dergide ilk makalemi yayımlayabilmem için istatistikten anlamıyormuş numarası yaparak benden yardım istemesinin ve ikimizin adıyla makaleyi yayımlamasının, kedisinin, akademik kariyerime nasıl bir katkıda bulunduğunu belirtmem için yeterli bir örnek olduğunu düşünüyorum. Ayrıca akademik kariyerine gösterdiği titizlik, akademik etik, akademik profesyonellik alanlarında kendisinden çok şey öğrendim. Bugün bir üniversite yöneticisi olarak bazı kararlarımı "Erdoğan bu durumda ne yaptı?" diye düşünerek vermekteyim.

Kariyerimde beni en çok etkileyen yanı ise bir üniversitede öğrencilerin uluslararası tecrübelerinin ne kadar önemli olduğunu çok iyi kavramış olması ve bunun temin edilmesini başarmak için elinden geleni yapması oldu. Sadece Amerikalı öğrencilerin yurtdışı fırsatlarından faydalanması ve uluslararası kültürlerini zenginleştirmeleri için değil, Türk öğrencilerin de bir şekilde Amerika'daki fırsatlardan yararlanmaları ve ABD'nde okumaları için başarılı projelere imza attı. Ball State Üniversitesinde Europe Year'ın organizatörü olarak bence üniversitenin en başarılı projelerinden birini yürüttü. İstanbul Üniversitesi işbirliği ile uygulamaya koyduğu programlar sayesinde onlarca Amerikalı öğrenci Türkiye'yi ve onlarca Türk öğrenci Amerika'yı bir nebze de olsa tanıma fırsatı buldu. En önemli katkılarından birisi de İstanbul Üniversitesi İşletme Fakültesinin onlarca öğretim üyesinin kariyerlerini, Amerika deneyimi ile zenginleştirerek ilerletmelerini sağlamak idi. Şu andaki görevlerimden biri olan uluslararası üniversiteler ile işbirliklerini yürütme faaliyetlerinde ne kadar başarılı isem, bunu, Erdoğan'dan öğrendiklerime borçlu olduğumu düşünüyorum.

Sevgili Erdoğan'ı çok erken kaybettik. Şuna içtenlikle inanıyorum ki, bugün yaşıyor olsaydı, aynı tutku, aynı enerji, aynı titizlikle, yaptıklarını sürdürürdü ve bir şekilde hayatlarına yön verdiği insanların sayıları çok daha fazla olurdu. Ben de kendimi, bu insanlardan biri olduğum için şanslı sayıyorum.

Nur içinde yatsın.

Prof. Dr. Enar A. Tunç

Rektör Yardımcısı / Vice Rektör
Okan Üniversitesi / Okan University

Erdoğan Kumcu, İstanbul Üniversitesi İşletme Fakültesinin Küresel Pazarlama Uzayına Fırlattığı Değerli Bir Arkadaşımı

Kendisini tanıdığım 70'li yıllardan ölümüne kadar sürdürdüğü kesintisiz dinamizminin bir bölümüne bizzat şahit oldum, bir bölümünü de uzaktan izlemek fırsatı buldum.

Fakülteye asistan olduğunda, İşletme Fakültesi, büyüme sürecinin en hızlı dönemlerini yaşıyordu. Fakülte, bir yandan ülkedeki ilk işletme okulu olmanın sorumluluğunu yerine getirmeye, bir yandan da, parlak ufuklarını o zamanlar ancak pek az kişinin algılayabildiği pazarlama bilimini akademik toplumda konumlandırmaya çaba harcıyordu. Kurucu kadro, üstün beyinleri fakülteye kazandırmaya özen gösteriyordu. Fakülte, kendi mezunları da asistan almaya başlamıştı. Erdoğan Kumcu da onlardan biriydi.

Kumcu devrimci bir gelenekten geliyordu ve içine girdiği bu yeni ortamda da her fırsatta yeni ve farklına peşine düşüyordu. Hem de, o, yüzünden hiç eksiltmediği, kişiliğinin bir parçası haline dönüşen güler yüzünün güçlü desteğiyle birlikte... Hayat boyu nelerin peşine düştü tam bilemiyorum ama doktora öncesi ve sonrası döneme ve ondan yıllar sonra Fakültemizin adeta "kanka"sı haline getirdiği Ball State Üniversitesindeki dönemine ait hedeflerinden haberdar biri olarak, rahatlıkla söyleyebilirim ki, Erdoğan, peşine düştüklerinin pek çoğunu sonuçlandırmayı da başarmıştı. Bütün engellemelere, olumsuzluklara, gönülsüzlüklere, isteksizliklere ve dirençlere rağmen...

Şimdi düşünüyorum da, belki de, bu engeller onu dışarıya yönelten, ABD'ye fırlatan birer füze etkisi yapmıştı. Gerçeği bilemiyor, hissediyor, yanılmış olmayı çok istiyorum.

Fakültemizin kurucularından Prof. Dr. Mehmet Oluç Hoca'nın Pazarlama İlkeleri kitabından başka Türkçe pazarlama eserinin bulunmadığı yıllarda, bu ülkede pazarlama odaklı bir süreli yayın fikri çok iddialı bir girişim olmalıydı. Şimdi yıllar öncesine dönüp baktığımda, Erdoğan'la Fakültedeki beraberliğimiz döneminde, Pazarlama Enstitüsü Pazarlama Dergisi'ni yayınlamak, içeriğini temin etmek, masrafını karşılamak için reklam bulmak, yazarları yazmaya yönlendirmek, kurşun harflerle dizildiği matbaada bastırmak, dağıtımıyla uğraşmak o döneme ait en keyifli anılarım olarak bir film şeridi gibi an be an gözlerimin önünden geçiyor...

Türkiye'deki pazarlama odaklı ilk akademik süreli yayın olan Pazarlama Dergisi'nin tarihi sayılarının her biri, baskısı, kâğıdı, mürekkebi, yazıları ve kapaklarıyla, peşine düştüğü hiçbir işi yolda bırakmayan Erdoğan Kumcu'yu da hatırlatan, kalıcı anılar olarak kütüphanelerimizi süslemeye devam ediyor. Erdoğan, akademik olduğu kadar pratik ve işe koşan bir adamdı. Dergide başta fikir babası ve öncüsü efsanevî hocamız Prof. Mehmet Oluç olmak üzere emeği ve katkıları için başka bütün arkadaşlarımızı da bu vesileyle şükranla anıyorum.

90'lı yıllarda Muncie, ABD'deki kısa beraberliğimiz döneminde onun Ball State Üniversitesini uluslararasılaştırma ve Avrupa'ya açma yönündeki öncü ve yılmaz çabalarının ikinci elden şahidi olmuştum. "Mr. Kumcu" ya da "Erdoğan" oradaki tanışma ve sohbetlerimizin en sık kullanılan kelimeleriydi. Kumcu ve dönem dönem orada misafir öğretim üyeliği yapan eski dost, İşletme Fakültesi Emekli öğretim üyelerimizden sevgili Prof. Dr. Mehmet Karafakıoğlu ile birlikte, sadece fakültemize değil, Ball State'e de unutulması zor nice değerler kattılar.

Kumcu'nun ısrarlı, takipçi ve sonuca kilitlenmiş çabaları sayesinde İşletme Fakültesi de, birçok akademik kurumdan yıllar önce, uluslararası ilişkilerin bilime ve bilim insanına kazandırdığı değer keyfini sürmeye başlamıştı. Arada resmî bir anlaşma olmadan, çok yararlı bir öğretim üyesi değişim programı yıllar boyu başarıyla yürütülmüşse, Erdoğan'ın ve eşi Emine'nin bunda büyük bir payı vardır. Bu program sayesinde ailecek

fakültemizden çoğu arkadaşımın-meslektaşımın "hayatlarına dokundular, anılarını şekillendirdiler."

Dekan yardımcılığı yaptığım dönemde, iki kurum arasında yürütülen görüşme ve temaslarda şahit olduğum, hevesiz, ilgisiz başlayan zoraki toplantılardan, somut ve verimli sonuçlar üretilmesi, Erdoğan'ın az rastlanır işbirliği arzusu, sabrı, azmi ve kararlılığı sayesinde mümkün olabilmıştır.

Erdoğan Kumcu'yu gülen yüzü, yılmaksızın sürdürdüğü çabaları ve başlattığı girişimlerle birlikte her fırsatta sevgiyle anıyorum.

Prof. Dr. İsmail Kaya

Pazarlama Anabilim Dalı / Department of Marketing
İşletme Fakültesi / School of Business Administration
İstanbul Üniversitesi / Istanbul University

Prof. Dr. Sema Dünder Kurtuluş'un Mesajı

Benim Erdoğan Bey'i şahsen tanımam asistanlığım döneminde ilk Amerika'ya gidişim sürecinde oldu. Onun öncesinde hakkında hep iyi, güzel şeyler duyardım ama ne zaman ki kendisini tanıdım, anlatılanların az bile olduğunu anladım.

O, ben ve benim gibi Ball State Üniversitesi'ne gidenlerin koruyucu meleğiydi. Sadece okuldan davet almamızı sağlayan, bunun en iyi koşullarını oluşturmaya çabalayan kişi değildi. Eşi Emine Hanım ile birlikte bizlere evlerini açtılar. Evleri Muncie'deki baba ocağımız, kendileri abla-ağabeyimiz, anne-babamızdı. Bu kadar mı bir insan kendisini koca koca yetişkin insanlar için bile sorumlu hissederdi?.. Hani bizlere bir kere Ball State Üniversitesine gidebilmemiz için yardımcı olmuştu ya Erdoğan Bey, sanki orada başımıza bir şey gelirse bunun sorumlusu da kendisi olacakmış gibi hissederdi. O yüzden hepimize kol kanat germeye çalışır, hiç gocunmadan her konuda yardımcı olurdu. Bazen çok fazla yük olmayalım diye kendi başımıza bir şeyler yapsak kızardı bile... Zannetmeyin ki bunlar her üniversitede herkesin yaptığı şeylerdir; her biri Kumcu Ailesine has özelliklerdir.

O, fark yaratmayı severdi, herkesten farklıydı da. Aramızdan da çok erken ayrıldı; Ball State'e giden Türk öğrencilerini öksüz bıraktı. Ama ben eminim ki koruyucu melekliğini yine yapıyor O. Ruhun şad olsun Erdoğan Bey.

Prof. Dr. Sema Dünder Kurtuluş

Pazarlama Anabilim Dalı / Department of Marketing
İşletme Fakültesi / School of Business Administration
İstanbul Üniversitesi / Istanbul University

Trailblazer for Markets and Development

When cancer plucked away Erdogan Kumcu from amongst us in April 2004, at a relatively young age in the prime of his career, of course there was profound personal loss for many. A loving and close-knit family lost its central member. Friends on many continents lost a supporter and intellectual companion. Ball State University lost one of its leading faculty members. A wider loss, however, was to the professional fields of marketing and various types of development studies programs. In his capacity as the Executive Director of the International Society of Markets & Development (ISMD), Kumcu assembled a global network of scholars and practitioners with a common purpose: to advance the study of marketing, consumers, market systems and processes – all in the contexts of economies that are variously characterized as developing, emerging and transitional.

In the early 1980s some of us – A. Fuat Firat (currently at University of Texas Pan-American), Olav Jull Sørensen (Aalborg University, Denmark), and the authors of this tribute, among them – were concerned that in their knowledge endeavors the disciplines of marketing, consumer research and cognate fields remained very closely tied to the perspectives of advanced western economies, particularly to the perspectives of the United States. The perspectives of the “global other” – the developing, emerging and transitional economies – were either missing in the literatures of these fields, or received very marginal treatments.

Olav Jull Sørensen and Nihilesh Dholakia started working on this situation by creating the Network of Marketing and Development (NOMAD) newsletter in the early-1980s, a newsletter distributed – in those pre-Internet days – via regular mail to a global network of interested persons. By mid-1980s, A. Fuat Firat decided to push these initiatives further – by proposing to hold the first International Conference on Markets & Development (ICMD). He needed a collaborator, someone with intimate familiarity with Istanbul, the first ICMD venue. It was at that point that many of us came to know, via A. Fuat Firat, of Erdogan Kumcu, erstwhile of Istanbul University and then a professor at Ball State University.

The first ICMD conference in Istanbul organized by A. Fuat Firat and Erdogan Kumcu was simply spectacular – in terms of caliber of presenters, the content of papers, and the excellence of the arrangements. Since Firat and Kumcu both had associations with Istanbul University, the first ICMD host, and since Kumcu’s association with Istanbul University was recent and of longer duration, it was possible to create conditions at ICMD-1 that were unique and have been nearly impossible to replicate at subsequent ICMD events.

The impact of this first ICMD conference on the field was much more extensive than the deliberations over a few days spent in Istanbul, especially after the publication of the book based on a selection of papers from this conference (see Kumcu and Firat 1988). The momentum of this conference made it imperative to push this field further, and ICMD conferences have been held at about 2-3 year intervals ever since the Istanbul conference.

After the third ICMD conference, there was a consensus that the organization needed a greater and more permanent structure. The International Society of Markets & Development (ISMD) was launched. While many of the people mentioned so far – Firat, Sørensen, and the authors of this tribute among them – have served as ISMD presidents, it was clear from the very beginning that a permanent official position was needed to maintain cohesiveness and continuity in ISMD. It was clear to all that only one person could fulfill this role, and Erdogan Kumcu was named the permanent Executive Director of ISMD. With presidents coming in and retiring, and conference venues rotating across

various continents, the Executive Director role proved crucial in sustaining and growing ISMD. From his office at Ball State University, Erdogan Kumcu coordinated all the globe-spanning ISMD and ICMD communications.

Until his death, Kumcu of course managed all the ISMD affairs and ICMD conference finances and behind-the-scene operations. Unlike typical conferences that stick to tried-and-true conference venues, ICMD events went to many countries and continents, always with the goal of engaging the scholars and practitioners in those locations. Some of the locations were very challenging in terms of infrastructure and international conference experience – but ISMD managed to operate with all the diversity and challenges that the various venues offered. In this sense, ISMD and ICMD have reached a more diverse range of scholars and practitioners than almost any other professional group in fields such as marketing, consumer research, and development economics. The credit for this, to a very large extent, goes to Erdogan Kumcu.

For ISMD, Kumcu was the soul and the heart – and, when needed, the muscle. He always put ISMD interests above the interests of individuals, especially when individual interests were narrow and contrary to the nobler goals of the association. While Kumcu almost always had a beaming smile on his face, his demeanor could turn into one of steely resolve if he found that activities of selected individuals could harm the ISMD organization or the ICMD meetings. Once he was assured that the organization's integrity was maintained, the quick and easy smile would return quickly to his face.

The ICMD Thessaloniki event was the first one where the absence of Erdogan Kumcu was felt sharply by all. The conference organizers created a nice tribute session, with a wonderful photo montage of Erdogan, and this helped lift up the spirits of those attending. By instituting the Kumcu Best Paper Award, ISMD has assured that the legacy of its founding Executive Director will continue into the future.

Reference

E. Kumcu, A.F. Firat, *Marketing and Development: Toward Broader Dimensions*. Greenwich, CT: JAI Press, 1988.

Professor Nikhilesh Dholakia
Professor Ruby Roy Dholakia
College of Business Administration
University of Rhode Island

Prof. Dr. A. Fuat Fırat'ın Mesajı

Erdoğan Kumcu dünyada eşi az bulunur bir insan, arkadaş ve akademisyendi. O çok sevdiğim bir arkadaşım. Onu tanımış olmak, insanlığını ve arkadaşlığını tadabilmek benim için büyük bir şans idi.

Erdoğan'ı ilk kez İstanbul Üniversitesi İşletme Fakültesinde asistan olduğunda tanıdım. 1976 yılında ABD'ndeki doktora programımı bitirip İÜ İşletme Fakültesindeki görevime döndüğümde Erdoğan benim de asistan olduğum pazarlama bölümünde asistanlığına başlamıştı. Gayet iyi hatırlıyorum, daha ilk tanışır tanışmaz her ikimiz de iyi arkadaş olacağımızı anlamıştık. Yıllar sonra bir konferans için Niyagara'daydık, şelaleleri seyrederken bu hissi paylaştığımızı konuşmuştuk.

İlginçtir, Erdoğan ile birkaç kez Niyagara'da bulduk, hep konferanslar nedeniyle. Her seferinde yeni bir girişimi başlattık; yeni bir araştırma yapmak, birlikte yeni bir yazı yazmak, yeni bir kitap çıkartmak, bir konferans dizisi başlatmak gibi. Çünkü Erdoğan boş durmasını sevmeyen, yapılması gereken birşey olduğunda "yapalım mı yapmayalım mı" diye düşünmeyip, "bu en iyi nasıl yapılır" diye düşünen, atılcı, yaratıcı, yapıcı bir kişiydi. Bu nedenle pazarlama alanına, çalıştığı kurumlara çok önemli katkılarda bulundu.

Türkiye'de ilk bilimsel pazarlama dergisini sayın Prof. Dr. Mehmet Oluç'un önderliğinde düzenleyip çıkartan Erdoğan'dır. Bu işi hiç çekinmeden yüklediğini, herkesin dikkatini çeken ve takdirini toplayan dergiyi başarıyla yönettiğini unutmam. Daha sonra, ABD'nde fakülte üyeliğine devam ederken pazarlama alanına diğer önemli katkıları da oldu. Makro Pazarlama Konferansları'nda pazarlama ve gelişme konusunda bir uluslararası konferans düzenlenmesinin önemi tartışılıyordu, fakat kimse bunun önderliğini yapamıyordu. Erdoğan, "bunu biz yaparız" dedi ve 1986 yılında İstanbul'da dünyaca tanınmış pazarlama akademisyenlerinin de katıldığı ilk Uluslararası Pazarlama ve Gelişme Konferansı'nı (International Conference on Marketing and Development) İÜ İşletme Fakültesindeki birkaç fakülte üyesi ile düzenledi. Bu konferansın çok başarılı olması pazarlama ve gelişme alanının yaratılmasında en önemli rolü oynamıştır ve iki yılda bir tekrarlanan bir konferansa dönüşen bu konferans dizisi halen başarıyla devam etmektedir.

Birkaç konferanstan sonra, yine Erdoğan'ın önderliğinde Uluslararası Pazarlama ve Gelişme Derneği (International Society of Marketing and Development—daha sonra bu isim pazarlama dışında akademisyenlerin de ilgi ve katılımları sonucu International Society of Markets and Development'a dönüşmüştür) kuruldu ve Erdoğan, erken ve talihsiz vefatına kadar bu derneğin Genel Sekreterliğini yüklenerek yıllarca gelişmesini sağladı. Ayrıca, konferansdan alınan ve diğer bazı yazıların da katılması ile oluşan bir kitabın editörlük önderliğini yükledi. Bence bu alanda bu kitap hala en önemli kitaptır. Bunlar dışında da Erdoğan önemli bilimsel katkılarda bulunmuştur. Örneğin, *Philosophical and Radical Thought in Marketing* adlı, 1987 yılında yayınlanan kitaptaki pazarlama sistemlerinin tarihsel analizi üzerine olan yazısı bu konuda çok önemli ve öncü bir yazıdır.

Birlikte başka çalışmalarımız da oldu Erdoğan ile. Örneğin dağıtım kanallarında şirketlerarası ilişkiler konusunda birlikte bir model geliştirdik ve bu konuda birkaç ortak yazımız oldu. Büyük bir zevk idi Erdoğan ile birlikte çalışmak, çünkü son derece dikkatli, konusunda son derece bilgili ve bilimsel dürüstlüğü sarsılmaz bir akademisyendi. Erdoğan'ı kaybetmek yalnız benim için değil, akademi ve dünya için de büyük bir kayıp oldu. Son birlikte olduğumuz pazarlama ve gelişme konferansında planladığı yeni atılımları ve katkıları anlattı bana ve birlikte yeni projelere karar verdik. Daha nice önemli katkıları olacaktı, ne yazık ki bütün bunlardan yetim kaldık. Ruhu şad olsun!

Prof. Dr. A. Fuat Fırat

College of Business Administration
University of Texas—Pan American

Örnek Bir Öğretim Üyesi, Yeri Doldurulamayacak Bir Meslektaş ve Arkadaş

Erdoğan ile asistanlık sınavına başvurusu sırasında tanıştım. "Akademik kariyeri seçme konusundaki düşüncemi destekler misiniz?" diye sorarken bence kararını çoktan vermişti. Nitekim birlikte çalıştığımız yıllar boyunca Kumcu'nun ilk günkü hevesi ve mesleğine olan sevgisi hiç azalmamış, tersine giderek artmıştır.

Kumcu'nun İÜ İşletme Fakültesine çok önemli katkıları olmuştur. İş dünyası için düzenlenen Pazarlama, Satış Yönetimi, Uluslararası Pazarlama seminerleri gibi organizasyonlar onun girişimi ile başlamıştır. Yine onun önderliğinde Pazarlama ve Kalkınma Konferanslarının ilki Türkiye'de düzenlenmiş ve sonraki yıllarda çeşitli ülkelerde yeniden gerçekleştirilmiştir. Yurdumuzda pazarlamacıların her zaman önemli bir kaynak olarak kullanmış oldukları "Pazarlama Dergisi" de yine onun eseridir.

Erdoğan'ın Amerika Birleşik Devletleri'ne gittikten sonra da İşletme Fakültesine olan ilgisi devam etmiştir. İstanbul Üniversitesi ile Ball State Üniversitesi arasında imzalanan akademik işbirliği anlaşması çerçevesinde çok sayıda öğretim üye ve yardımcısı Ball State Üniversitesinde araştırma yapma olanağına kavuşmuş, yine çok sayıda genç akademisyen MBA programlarına katılmıştır. Akademik işbirliği anlaşması çerçevesinde 1999 ve 2001 yıllarında iki Türk öğrenci grubu Amerika'ya giderek hem Ball State Üniversitesinde bazı dersleri izlemiş, hem de kendileri için düzenlenen gezilerle bu ülkeyi ve çeşitli kuruluşlarını tanıma olanağına kavuşmuşlardır.

Erdoğan Kumcu'nun 1983'den, aramızdan ayrıldığı 2004 yılına kadar Ball State Üniversitesine yaptığı katkılar da İÜ İşletme Fakültesine yaptıklarından az değildir. Uluslararası ilişkileri açısından fazla güçlü sayılmayacak olan üniversite, Erdoğan ve bu konuya önem veren meslektaşları sayesinde konumunu değiştirmiş, üniversitedeki yabancı öğrenci sayısı önemli ölçüde artmıştır.

Pazarlama dalında çok sayıda eser vermiş olan Erdoğan'ın çeşitli meziyetleri içinde en önemlileri girişimci ruhu, azmi ve liderliğidir. Her gün yeni bir konu bulur, projeler geliştirir ve bunları gerçekleştirene kadar çaba harcardı. Erdoğan için süre ve uzaklığın hiçbir zaman önemi olmamıştır. Aklına koyduğu bir iş için, hatta bir meslektaşını veya öğrencisini hava limanından karşılamak amacı ile, saatlerce araba kullanabilir, gece geç saatlere kadar uğraşabilirdi. Projelerini gerçekleştirmek için didinir, her kapıyı çalar, gereken parayı bulana kadar pes etmezdi. Bu özelliği ile Ball State Üniversitesine önemli maddi destek sağlamıştır. Komite çalışmalarına katılmaktan hoşlanır, liderlik vasfı ile başta önerdiği bir konuya soğuk bakanlar bir süre sonra kendilerini işin içinde bulurlardı.

Kuşkusuz yukarıdakiler yanında Erdoğan Kumcu'nun bir diğer özelliği de güler yüzlü, olumlu bir insan olmasıydı. Hastalığı sırasında, hatta son günlerinde bile kendisini ziyaret eden meslektaşları ile akademik konuları ele almış, hiçbir zaman ümidini yitirmemiştir.

Çok düzenli bir insandı. Her türlü belgeyi özenle saklar, gerektiğinde hemen bulurdu. Arkadaş ve meslektaşlarını sık sık arar, motive eder, sorunları ile ilgilenirdi. Yeni insan ve kültürlerle tanışmaktan hoşlanır, seyahat etmekten çok mutluluk duyardı.

Prensip sahibi, dolayısı ile ödün vermeyen bir hoca olmasına rağmen, öğrencileri ona her zaman saygı duymuş ve değer vermişlerdir. Bu gün Erdoğan'ı tanımış olan eski öğrencilerime rastladığımda, onu her zaman sevgi ile hatırladıklarını, onlara yaptığı katkıları minnetle andıklarını görüyorum ve Erdoğan'ın akademik hayata atıldığı günlerindeki düşlerini gerçekleştirdiğini düşünüyorum.

Prof. Dr. Mehmet Karafakioğlu

İstanbul Üniversitesi İşletme Fakültesi Emekli Öğretim Üyesi
Istanbul University School of Business Administration, Professor Emeritus

Prof. Dr. Yılmaz Tulunay'ın Mesajı

Sevgili Kumcu'nun Beyazıt yerleşkemizdeki öğrencilik yılları belleğimde halen tazeliğini koruyor. Kumcu gerek çalışkanlığı, efendiliği, dürüstlüğü, sempatik ve sevimli kişiliği ve gerekse sosyal ilişkileri ile daha o yıllarda, birçoklarına kıyasla, açıkara öne çıkmıştı. Nitekim öğrenciliğini izleyen yıllarda da başarılarını sürdürmüş ve okulunda akademisyenliği seçmişti. Akademik kariyerindeki basamakları başarı ile tırmanan Erdoğan, Ball State Üniversitesindeki başarılı Akademik çalışmaları sırasında Fakültemiz ile kurumu arasındaki ilişkilerin oluşumunda ve geliştirilmesinde de başlıca rol oynamıştır. Bu bağlamda Ball State Üniversitesine giden birçok akademisyenimize de hamilik etmiştir.

Kumcu bizi o güzel kişiliğinden mahrum bırakarak hayata erken veda etti. Böyle birini özlememek mümkün mü? Ruhu şad olsun.

Prof. Dr. Yılmaz Tulunay

İstanbul Üniversitesi İşletme Fakültesi Emekli Öğretim Üyesi
Istanbul University School of Business Administration, Professor Emeritus